

Från nybörjarkurs till tävlingsdebut

Just nu pågår det massor av agilitykurser på landets hundklubbar. Många nybörjare ser förstas fram emot att en dag börja tävla. Men när är en agilityhund mogen för tävlingsdebut? Hundsport har frågat två erfarna instruktörer och agilityförare: Eva Karlsson och Tobias Svensson.

AV **MARI EDMAN, TEXT OCH METTE BJÖRNE & LASSE MOËLL, BILD**

DET ÄR DEN absolut första tävlingen för dig och din hund. Dina knän skakar och - inte minst just därför - uppför sig hunden inte riktigt som den brukar.

Andra anledningar till att du inte känner igen din tävlingspartner är att det sitter fullt med hundar runt planen och skäller, tältdukar fladdrar i vinden, högtalaranläggningen sprakar högljutt, hindren ser lite annorlunda ut än de på er hemmaklubb och på planen finns helt okända människor.

Själv tycker du att banan verkar oändlig och full av svåra svängar. Du känner dig osäker och sneglar lite på dina konkurrenter under banvandringen, för att få ett hum om var du ska göra dina framförbyten. Bakombyten har du ännu inte lärt din hund.

Är ni verkligen mogna för det här?

Det finns det förstas olika åsikter om. Men en sak är säker: Ju mer förberedda ni är, desto större är chansen att din hund får en positiv upplevelse av att tävla.

Något som dock inte är bra är ifall din hund lär sig att det gäller olika regler på träning och tävling. Att hunden på tävling får starta även om den inte är still. Eller att på tävling är du besviken ibland efter loppen, utan att din hund egentligen begriper varför.

Lyssna på instruktören

Många gånger är det som nybörjare svårt att förstå hur mycket en hund egentligen bör kunna för att vara redo för tävling. Och när man inte riktigt är klar över målet med sin träning tar man sällan in allt som den mer erfarna instruktören lär ut på nybörjarkursen.

Det kan till exempel tyckas onödigt att vara noggrann med att lära in ett kontaktfältsbeteende, eftersom hunden ändå travar fint över hela balansbommen. Och att belöna från godisskål eller genom att kasta en leksak till hunden kan kännas böligt.

Men att det finns en vits med att göra just detta lär sig de flesta agilityförare. Den hårda vägen, om inte annat. För i längden är det alltid mycket lättare om man har lärt hunden rätt beteende från början, än att senare i karriären upptäcka att man har fått problem och i det läget försöka lära om.

Hur tränar erfarna agilityförare och instruktörer?

Hundsport frågar Eva Karlsson och Tobias Svensson. Eva har erfarenhet av att tävla på elitnivå i både small och large och håller för tillfället på att träna upp sin åttonde agilityhund. Tobias har relativt nyligen kommit upp i klass III small med sin andra mittelspitz och är i år landslagsaspirant med sin äldre hund av samma ras.

Grundträna först

Både Eva och Tobias är helt klara över vad de tränar mot för mål. Och grunden lägger de redan när hunden är valp:

Eva: "Min grundläggande träning kan ringas in i fyra delar: Kontakt, lyd- nad, belöningar och miljöträning.

Det absolut viktigaste är att jag lyckas skapa en bra kontakt med min hund. Att hunden lär sig att följa mig och springa bredvid mig, att den kan jobba lös på båda sidor om mig. Jag tränar ganska mycket 'torrhandling', det vill säga handling utan hinder.

Hunden måste lära sig att komma på inkallning och att sitta kvar.

Belöningarna som jag använder är olika. Jag lär hunden att vara föremålsintresserad, så att jag kan använda kamp- och jaktbelöningar. Dessutom klickar jag in hunden och lär den springa till utställda godisskålar.

Miljöträningen får jag gratis eftersom jag har med mig de yngre hundarna när jag tävlar med de äldre."

Tobias: "Jag tränar mycket vardagslydnad, så att jag kan kalla in min hund och lämna den på långa avstånd. Jag försöker träna mycket i skogen så att hunden lär sig att från början vara på båda sidor om mig, samt framför och bakom.

Dilba har inget som helst föremålsintresse. Foxie jagar gärna vantar. Det beteendet är helt inlärt. Men till 98 procent i min träning använder jag godis som belöning, och i vissa sammanhang röstberöm och lek. Det passar både mig och hundarna."

Före hinderinläringen

Lär du din unghund några särskilda beteenden som du har nytta av vid hinderinläringen?

Eva: "Att sätta en tass på en targetplatta, hoppa genom ett däck som står på marken, springa runt hinderstöd. Dessutom tränar jag in kontaktfältsbeteendet på en bräda som är 30 X 120 cm. Det funkar utmärkt med att klistra en matta på ett billigt hyllplan från Ikea."

Tobias: "Vi har ett löst däck som vi tränar på innan vi kopplar på det på ramen. Foxie gick över A-hindret och

balansbommen två dagar i rad när hon var cirka fyra månader, bara för att hon skulle få känna att höjden inte var farlig."

När börjar du lära din hund hur hindren ska tas?

Eva: "Det beror mycket på vad jag tränar för hund. Border collier är inte färdiga i skallen förrän de är ett och ett halvt år. Min papillon Pyret tävlingsdebuterade när hon var tolv månader."

Tobias: "Det är viktigt att inte jakta en omogen hund. Foxie mognade sent och var 14 månader när vi började träna på hinder. Jag tror inte att man måste börja hinderträningen tidigt för att det ska bli bra. En agilityhund måste inte tävlingsdebutera när den är 18 månader bara för att den får göra det."

Rätt hinderteknik

Lär du in hindren i någon särskild ordning?

Eva: "Med border collierna tar jag balanshindren sist och lägger mycket tid på kontaktfälten. Pappisarna springer jag med på kontaktfälten, däremot får de vänta med säcken tills kroppen orkar pressa undan släpet."

Tobias: "Det viktiga är att hunden redan från början lär sig ett korrekt hinderutförande. Slalom kör jag länge vid sidan av och till att börja med använder jag bara fyra pinnar när jag sätter in hindret i en kombination, för fartens skull. Gungan tar jag sist. Innan dess ska hunden ha byggt upp ett självförtroende."

Hur börjar du träna handling och svängar?

Eva: "Jag skickar framåt mot en utlagd belöning och försöker att inte belöna ur handen. I början när jag sätter ihop kombinationer tränar jag mycket bakombyten för att få hunden att fokusera på hindren och inte bara på mig."

Tobias: "Redan i början har kombinationerna en lätt böjning. Min ras släpper lätt och har inga problem att ha mig på lite längre avstånd. Jag tränar inte raksträckor för att få upp fart, utan brukar ställa ut godisskålar efter de hinder som jag vill öka farten på istället."

Tävlingslik träning

Tränar du under tävlingslika förhållanden?

Eva: "Vi har träningstävlingar på klubben en gång i månaden och då och då inofficiella tävlingar, så det faller sig naturligt."

Tobias: "Jag försöker träna tävlingsmässigt med funktionärer på plan, vis-

Tobias Svensson och Dilba.

Eva Karlsson och Fame.

selpipa, koppelbärare – rubbet. Det är viktigt att ha träningskamrater som hjälper en."

När är hunden mogen att tävlingsdebutera?

Eva: "Jag är kluven. Ju fler hundar jag har haft, desto högre krav ställer jag på mig själv. Men jag vill att de ska kunna ta hindren i någorlunda följd och självständigt. Det viktigaste är dock att inte bli besviken om det blir fel. Under det första tävlingsåret förväntar jag mig inga resultat. Då ser jag tävlandet som en del av träningen."

Tobias: "Jag tränar långsiktigt och för klass III. Jag vill ha en god kontakt med min hund, att den kan föra sig på

Namn: *Tobias Svensson*.
 Ålder: 20 år.
 Bor: Påskallavik i Småland.
 Började med agility: 1999.
 Agilityhundar: Dilba (SAGCh, SAG(hopp)Ch, mittelspitz, 6 år), Fokie (SAG(hopp)Ch, mittelspitz, 3 år).
 SM-deltagande: 2003-2005.
 Agilityutbildning: Agilityinstruktörsutbildningarna A1 + A2.

Namn: *Eva Karlsson*.
 Ålder: 49 år.
 Bor: Almunge i Uppland.
 Började med agility: 1994.
 Tidigare agilityhundar: Texas (golden retriever), Spencer (SAGCh, pensionerad borderterrier, 11 år), Kitty (Gk vallh, bordercollie), Pyret (SAGCh, SAG(hopp)Ch, FinAgCh, papillon).
 Nuvarande agilityhundar: Ettan (SAGCh, SAG(hopp)Ch, 6 år, papillon), Fame (Gk vallh, SAGCh, SAG(hopp)Ch, bordercollie, 6 år), Sia (Gk vallh, bordercollie, 2 år), Busy (papillon, 1 år).
 SM-deltagande: 1997-2005.
 Guld i smallag 2001 med Pyret och 2004 med Pyret och Ettan, brons i largelag 2005 med Fame, individuell fyra 2003 och trea 2005 med Ettan samt flera andra fina placeringar.
 Agilityutbildning: A1 + tävlingsledare.

båda sidor om mig och att den kan ta hindren självständigt när vi tävlingsdebuterar. Vill man bara tävla på klubbnivå kan man sänka kraven. Alla hundar behöver inte bli världsmästare."